

PATRICIELLO

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2011. szeptember 6.*

A C-163/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale di Isernia (Olaszország) a Bírósághoz 2010. április 2-án érkezett, 2010. március 9-i határozatával terjesztett elő az

Aldo Patriciello

ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot és J.-J. Kasel tanácselnökök, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský, A. Ó Caoimh (előadó), C. Toader és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,
hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. február 15-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. Patriciello képviselőjében G. Ranaldi és G. Scalese avvocati, valamint S. Fortunato assistente,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Russo avvocato dello Stato,
- a görög kormány képviselőjében K. Georgiadis, valamint M. Germani és G. Papagianni, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében H. Krück, A. Caiola és N. Lorenz, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében I. Martínez del Peral és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. június 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EU-, az EUM- és az ESZAK-Szerződéshez csatolt, az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) 8. cikkének értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az Európai Parlament tagja, A. Patriciello ellen hamis vád bűncselekménye miatt indult büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

- 3 A jegyzőkönyv 8. cikke így rendelkezik:

„A feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk miatt az Európai Parlament tagjai ellen nem folytatható vizsgálat, nem vehetők őrizetbe, és nem vonhatók bírósági eljárás alá.”

- 4 A jegyzőkönyv 9. cikke így rendelkezik:

„Az Európai Parlament ülésszakainak ideje alatt az Európai Parlament tagjai:

- a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik,

[...]”

5 A jegyzőkönyv 18. cikke szerint:

„Az uniós intézmények e jegyzőkönyv alkalmazása érdekében kötelesek együttműködni az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival.”

6 Az Európai Parlament eljárási szabályzatának (HL 2005. L 44., 1. o.; a továbbiakban: eljárási szabályzat) „A parlamenti mentelmi jog” [helyesen: „A mentelmi jog felfüggesztése”] című 6. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„(1) Hatáskörének gyakorlása során a kiváltságok és a mentességek tekintetében a Parlament elsődlegesen arra törekszik, hogy demokratikus jogalkotó gyűlésként megőrizze integritását és biztosítsa a képviselők függetlenségét feladataik teljesítése során.

[...]

(3) A kiváltságok és mentességek fenntartására irányuló, képviselő, illetve volt képviselő által az Elnöknek benyújtott összes kérelmet a Parlament plenáris ülésén jelentik be, és az illetékes bizottsághoz utalják.

[...]”

7 E szabályzat 7. cikke, amely az európai parlamenti képviselők mentelmi jogával kapcsolatos eljárásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, a (2), (6) és (7) bekezdésében így rendelkezik:

„(2) A bizottság határozati javaslatot tesz, amelyben kizárólag a mentelmi jog felfüggesztésére vagy a mentesség és a kiváltságok fenntartására irányuló kérelem elfogadására vagy elutasítására tesz ajánlást.

[...]

(6) A mentelmi jog és kiváltságok védelmére vonatkozó esetekben a bizottság megállapítja, hogy a körülmények mennyiben jelentik a képviselő mozgásszabadságának igazgatási vagy egyéb korlátozását a parlamenti ülésekre való utazás vagy az onnan történő elutazás esetén, illetve képviselői megbízatásának keretében történő véleménynyilvánítás vagy szavazás esetén, illetve mennyiben felelnek meg a [...] jegyzőkönyv [9.] cikkében meghatározott – nemzeti jog hatálya alá nem tartozó – szempontoknak, majd javaslatot tesz, amelyben felkéri az érintett hatóságot a szükséges következtetések levonására.

(7) A bizottság az érintett hatóság hatáskörére és a kérelem elfogadhatóságára vonatkozóan indokolással alátámasztott véleményt adhat, de semmiképpen nem nyilatkozhat a képviselő bűnösségével, illetve ártatlanságával kapcsolatban, sem arról, hogy a neki tulajdonított vélemény vagy cselekedetek indokolttá tesznek-e büntetőeljárást, még abban az esetben sem, ha a kérelem vizsgálata során a tényállásról részletes tudomást szerez.”

A nemzeti szabályozás

8 Az olasz alkotmány 68. cikkének első bekezdése szerint:

„A Parlament tagjai nem vonhatók felelősségre feladatuk ellátása során kinyilvánított véleményükért és leadott szavazataikért.”

9 Az alkotmány 68. cikkében foglalt szabályok végrehajtásával, valamint a legmagasabb állami vezetői állásokat betöltő személyek elleni büntetőeljárásokkal kapcsolatos rendelkezésekről szóló, 2003. július 21-i 140. sz. törvény (legge n. 140 – disposizioni per l’attuazione dell’articolo 68 della Costituzione nonché in materia di processi penali

nei confronti delle alte cariche dello Stato) (a GURI 1993. június 21-i 142. száma) 3. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az alkotmány 68. cikkét mindenképpen alkalmazni kell a törvényekkel, módosításokkal, napirendi pontokkal, indítványokkal, valamint határozatokkal kapcsolatos tervezetek és javaslatok előterjesztésére, továbbá az alsó- és felsőház teljes ülései és egyéb szervei keretében elhangzó kérdésekre és felszólalásokra, a szavazási tevékenység minden megnyilvánulására, minden egyéb parlamenti aktusra, továbbá a képviselői megbízatáshoz kapcsolódó minden, politikai jellegű vizsgálati, nyilvánosságra hozatali, bírálati és feljelentési tevékenységre akkor is, ha azokat a parlamenten kívül gyakorolják.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 A. Patriciello ellen azért indult büntetőeljárás a Tribunale de Isernia előtt, mert az egyik ideggyógyászati intézettől nem messze, a lakóhelyéhez közel található nyilvános parkolóban 2007. augusztus 1-jén keletkezett szóváltás során – hamisan – jogellenes magatartással vádolta az olaszországi Pozzili önkormányzati rendőrségének egyik rendőreit.
- 11 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy A. Patriciellónak ezzel összefüggésben az olasz büntető törvénykönyv 368. cikke szerinti hamis vád bűncselekményéért kell felelnie, azzal a súlyosító körülménnyel, hogy e bűncselekményt a büntető törvénykönyv 61. cikkének (10) bekezdése szerinti közfeladatot ellátó személlyel szemben, e feladatainak ellátása során követte el. A vádban terhére rótt tényállás szerint A. Patriciello azt állította, hogy az önkormányzati rendőrség fent említett rendőre a közlekedési szabályokkal ellentétes módon parkoló több jármű vezetőjével kapcsolatos jegyzőkönyv felvétele során meghamisította az időpontokat, következőképpen pedig az említett rendőrt a büntető törvénykönyv 47. cikke szerinti okirathamisítással vádolta. A. Patriciello továbbá azon csendőrök jelenlétében is megismételte az állításait, akik annak ellenőrzése érdekében jelentek meg a helyszínen, hogy az A. Patriciello által az önkormányzati rendőrség rendőrének felrótt bűncselekmény valóban megtörtént-e.

- 12 Az Európai Parlament az eljárási szabályzata 6. cikkének (3) bekezdése alapján A. Patriciello által előterjesztett kérelemnek megfelelően, 2009. május 5-én hozott határozatában a jogi ügyek bizottsága által készített jelentéssel összhangban úgy döntött, hogy fenntartja A. Patriciello mentelmi jogát és kiváltságait (a továbbiakban: a mentelmi jog fenntartásáról szóló határozat). Az említett jelentés indokolása a következő:

„Valójában A. Patriciello kijelentéseiben arra szorítkozott, hogy közérdeklődésre számot tartó tényekre, vagyis az állampolgárok azon jogára vonatkozóan tegyen megjegyzéseket, hogy azok könnyen megközelíthessék a kórházakat és az egészségügyi intézményeket, aminek nagy jelentősége van e lakosok mindennapi életében.

[A.] Patriciello nem a saját érdekében járt el, nem állt szándékában megsérteni a tisztviselőt, hanem választópolgárainak általános érdekében avatkozott közbe, politikai tevékenysége keretében.

Így cselekedve az európai parlamenti képviselőként rá háruló kötelezettségének tett eleget, amikor a választói körében közérdeklődésre számot tartó kérdésben kifejtette a véleményét.

[...]

Az eddigi megfontolások alapján a jogi ügyek bizottsága a mentelmi jog fenntartása mellett vagy az ellen szóló okok vizsgálata után azt javasolja, hogy az Európai Parlament tartsa fenn [A.] Patriciello mentelmi jogát.”

- 13 A Tribunale di Isernia az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában ugyanakkor megjegyzi, hogy a jegyzőkönyv 9. cikke első bekezdésének a) pontja szerint az európai parlamenti képviselők a belföldön elkövetett cselekményeik vonatkozásában a nemzeti jogszabályokban meghatározottakkal azonos érdemi és alaki feltételek mellett részesülnek mentelmi jogban és egyéb kiváltságokban. Márpedig az olasz alkotmány

68. cikke szerint a felelősségre vonás alóli mentesség kiváltsága a parlamenten kívüli tevékenységekre csak akkor terjed ki, ha azok szorosán kapcsolódnak a parlamenti megbízással járó jellegzetes feladatok gyakorlásához és e megbízással sajátos céljainak megvalósításához.

- 14 E feltételek mellett az eljáró bíróság úgy ítéli meg, hogy – a vád megalapozottságával vagy megalapozatlanságával kapcsolatos mérlegelések sérelme nélkül – a nemzeti jogszabályok alapján nem tud egyetérteni azokkal az okokkal, amelyekre az Európai Parlament a mentelmi jog fenntartásáról szóló határozatának meghozatalát alapította. Az a körülmény ugyanis, amely miatt az alap-büntetőeljárás indult, semmilyen módon nem függ össze az európai parlamenti képviselői feladatok ellátása során törtenő véleménykifejtéssel.
- 15 Ezzel kapcsolatban az eljáró bíróság megjegyzi, hogy az ügyészség szerint megalapozatlannak tűnik az az érv, mely szerint A. Patriciello csak köztudomású tények, vagyis az állampolgárok azon jogának kommentálására szorítkozott, hogy könnyen megközelíthessék a kórházakat és az egészségügyi intézményeket, anélkül hogy szándékában állt volna megsérteni a közfeladatot ellátó személyt. A. Patriciello ugyanis – még akkor is, ha ezt még ki kell vizsgálni – a rendvédelmi szervek jelenlétében kifejezetten közokirat-hamisítással vádolt meg egy közfeladatot ellátó személyt. Márpedig az ilyen magatartás első látásra távol esik a választók általános érdekeitől, és még mindentől elvonatkoztatva sem tűnik úgy, hogy a mentelmi jog szabályai vonatkozhatnának rá.
- 16 A Tribunale di Isernia ugyanakkor megjegyzi, hogy az Európai Parlament a mentelmi jog fenntartásáról szóló határozat elfogadása kapcsán nem csupán a jegyzőkönyv 9. cikke első bekezdésének a) pontjára, hanem e jegyzőkönyv 8. cikkére is hivatkozott. Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy mivel e rendelkezés semmilyen módon nem utal a nemzeti jogszabályokra, az e rendelkezésben biztosított mentelmi jog terjedelmét kizárólag az uniós jog alapján kell megállapítani. Ezenkívül, még ha a mentelmi jog fenntartásáról szóló határozat olyan véleménynek is minősül, amely a nemzeti bíróságokkal szemben nem kötelező, a kérdést előterjesztő bíróságra az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése és a jegyzőkönyv 18. cikke alapján akkor is vonatkozik az európai intézményekkel való jóhiszemű együttműködés kötelezettsége (a C-200/07. és C-201/07. sz., Marra egyesített ügyekben 2008. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-7929. o.] 39–41. pontja).

- 17 E körülmények között a Tribunale di Isernia úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az [A.] Patriciello európai parlamenti képviselőnek felrótt állítólagos (a vádiratban leírt és a mentelmi jog fenntartásáról szóló [...] [határozat] tárgyát képező), a büntető törvénykönyv 368. cikke szerinti hamis vádnak minősülő büntetendő cselekmény a jegyzőkönyv [8.] cikke szerinti, a képviselői feladat ellátása során kifejtett véleménynek minősül-e?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 18 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy az európai parlamenti képviselők mentelmi joga, ahogyan azt a jegyzőkönyv 9. és 10. cikke meghatározza, a védelem két olyan formáját foglalja magában, amelyek a tagállamok nemzeti parlamentjeinek tagjait főszabály szerint megilletik, vagyis a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény és leadott szavazat tekintetében élvezett mentelmi jogot, valamint a parlamenti sérthetlenséget, amely lényegében a bírósági eljárásokkal szembeni védelmet jelenti (lásd a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 24. pontját).
- 19 Mint ez az előterjesztett kérdésnek magából a szövegéből következik, az alapeljárásban kizárólag a jegyzőkönyv 8. cikkének értelmezése releváns.
- 20 Ezzel összefüggésben az olasz kormány álláspontjával megegyezően meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő az így megfogalmazott kérdésével azt kéri, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában maga a Bíróság alkalmazza a jegyzőkönyv 8. cikkét, határozatot hozva abban a kérdésben, hogy az érintett európai parlamenti képviselő azon kijelentései, amelyek miatt az alap-büntetőeljárás indult, a képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek minősülnek-e, következésképpen pedig vonatkozik-e rájuk az e rendelkezésben biztosított mentelmi jog.

- 21 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján indított eljárásokban nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy az uniós szabályokat meghatározott ügyre alkalmazza. Ugyanakkor az uniós jog értelmezésével kapcsolatban minden olyan információt megadhat a nemzeti bíróságnak, amely a határozatának meghozatalához hasznosnak bizonyulhat (lásd többek között a C-54/07. sz. Feryn-ügyben 2008. július 10-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5187. o.] 19. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 22 Az alapügyhöz hasonló ügyben tehát a kérdést előterjesztő bíróság feladata eldönteni, hogy a szóban forgó kijelentésekre vonatkozik-e a jegyzőkönyv 8. cikkében biztosított mentelmi jog, mérlegelve, hogy teljesülnek-e a mentelmi jog alkalmazásához e rendelkezésben meghatározott érdemi feltételek (lásd a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 33. pontját).
- 23 Ezzel szemben a Bíróság feladata, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak megadja az e mérlegelés lefolytatásához szükséges valamennyi információt, adott esetben átfogalmazva az elé terjesztett kérdést (lásd többek között a C-420/06. sz. Jager-ügyben 2008. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-1315. o.] 46. pontját, valamint a C-243/09. sz. Fuß-ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9849. o.] 39. pontját).
- 24 Márpedig ezzel kapcsolatban a Bírósághoz benyújtott ügyiratból kiderül, hogy a kérdéseket előterjesztő bíróság a kérdésével valójában az annak meghatározása szempontjából releváns kritériumokat kívánja pontosítani, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan kijelentés, amelyet valamely európai parlamenti képviselő az Európai Parlamenten kívül tett, és amelynek következtében az e képviselő származása szerinti tagállamban hamis vád bűncselekménye miatt büntetőeljárás indult, a jegyzőkönyv 8. cikke szerinti, a képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek minősül-e.
- 25 Ezzel összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy ellentétben a jegyzőkönyv 9. cikke első bekezdésének a) pontjában szabályozott parlamenti sérthetlenséggel, amely a nemzeti jogszabályoktól függ, a jegyzőkönyv 8. cikkében biztosított mentelmi jog terjedelmét – a nemzeti jogszabályokra hivatkozás hiányában – kizárólag az uniós jog alapján kell megállapítani (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 26. pontját).

- 26 Mint azt a Bíróság már megállapította, a jegyzőkönyv 8. cikkének – amely olyan minden olyan eljárásra alkalmazandó különleges rendelkezést jelent, amelynek kapcsán az európai parlamenti képviselő a képviselői feladatainak ellátása során kifejtett véleménye vagy leadott szavazata tekintetében mentelmi jog illeti meg – célja az európai parlamenti képviselők szabad véleménynyilvánítása és függetlensége védelmének biztosítása, vagyis megakadályozza a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény vagy leadott szavazat miatti minden bírósági eljárást (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 27. és 45. pontját).
- 27 Ebből következik, hogy bármi is legyen a nemzeti jogszabályokban biztosított mentelmi jog rendszere vagy az e jogszabályokban meghatározott korlátok, amennyiben a jegyzőkönyv 8. cikkében szabályozott mentelmi jog elismeréséhez szükséges érdemi feltételek teljesülnek, az Európai Parlament e mentelmi jogot nem függesztheti fel, az annak alkalmazására hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság pedig köteles megszüntetni az érintett európai parlamenti képviselő ellen indított eljárást (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 44. pontját).
- 28 Mint azt a jelen ügy keretében észrevételt tevő valamennyi érdekelt fél előadta, valamely európai parlamenti képviselő nyilatkozatai nem foszthatják meg e képviselőt a mentelmi jog előnyeitől önmagában amiatt, hogy a képviselő e nyilatkozatokat az Európai Parlamenten kívül tette.
- 29 Kétségtelen, hogy a jegyzőkönyv 8. cikkének – tekintettel az európai parlamenti képviselők szabad véleménynyilvánítása és függetlensége védelmének biztosításában megnyilvánuló céljára, valamint a megfogalmazására, amely a véleményeken kívül kifejezetten utal az európai parlamenti képviselők által leadott szavazatokra is – alapvetően az a rendeltetése, hogy azt az e képviselők által magán az Európai Parlamenten belül tett nyilatkozatokra kelljen alkalmazni.
- 30 Nem kizárt azonban, hogy az e képviselők által az Európai Parlamenten kívül tett valamely nyilatkozat a jegyzőkönyv 8. cikke szerinti, a képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek minősüljön, mivel az ilyen vélemény létezése nem a nyilatkozat megtételének helyétől, hanem a nyilatkozat jellegétől és tartalmától függ.

- 31 A jegyzőkönyv 8. cikke az európai parlamenti képviselők által kifejtett véleményekre utalás révén szorosan kapcsolódik a véleménynyilvánítás szabadságához. Márpedig a véleménynyilvánítás szabadsága mint a demokráciára és a pluralizmusra épülő, azon értékeket magáénak valló társadalom lényegi alapja, amelyeken az Unió az EUSZ 2. cikk szerint alapul, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkében biztosított alapvető jognak minősül, amely Charta az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése szerint ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések. E szabadságot kifejezetten biztosítja az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény 10. cikke.
- 32 Ezért meg kell állapítani, hogy a jegyzőkönyv 8. cikke szerinti „vélemény” fogalmát olyan tágan kell értelmezni, mint ami magában foglalja mindazokat a megnyilvánulásokat és nyilatkozatokat, amelyek – tartalmuknál fogva – szubjektív értékeléseket képező állításoknak számítanak.
- 33 A jegyzőkönyv 8. cikkéből következik az is, hogy ahhoz, hogy valamely véleményre vonatkozzék a mentelmi jog, az európai parlamenti képviselőnek a „[feladata] ellátása során” kell azt kifejtenie, ez pedig magában foglalja azt a követelményt, hogy kapcsolatlak kell fennállnia a kifejtett vélemény és a parlamenti feladatok között.
- 34 Az európai parlamenti képviselő által tett, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan nyilatkozatokkal kapcsolatban, amelyek miatt a képviselő származása szerinti országban büntetőeljárás indul, meg kell állapítani, hogy a jegyzőkönyv 8. cikkében biztosított mentelmi jog, mint az a jelen ítélet 27. pontjából már kiderül, véglegesen megakadályozhatja a nemzeti igazságügyi hatóságokat és bíróságokat abban, hogy a területükön a közrend tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a bűncselekmények üldözésére és szankcionálására irányuló hatásköreiket gyakorolják, ezáltal pedig az ilyen nyilatkozatokkal sértett személyeket teljes mértékben megfoszthatja a bírósághoz fordulás jogától, ideértve adott esetben azt a lehetőséget is, hogy a polgári ügyekben eljáró bíróságok előtt elérjék a bekövetkezett károk megtérítését.

- 35 Figyelembe véve e következményeket, el kell ismerni, hogy a kifejtett vélemény és a parlamenti feladatok között fennálló kapcsolatnak közvetlennek és nyilvánvalóan adótnak kell lennie.
- 36 Meg kell állapítani azt is, hogy tekintettel a feltételek leírására, valamint az alapügyben érintett európai parlamenti képviselő állításainak tartalmára, úgy tűnik, hogy ezek az állítások viszonylag távol állnak az Európai Parlament tagjának feladataitól, ennek következtében pedig nehezen mutatható ki közvetlen kapcsolat a választópolgárok gondos figyelmet igénylő általános érdekeivel. Ezért, még ha meg is lehetne állapítani ilyen kapcsolatot, az nem lenne nyilvánvalóan adott.
- 37 A kérdést előterjesztő bíróságnak e körülményeket figyelembe véve kell mérlegelnie – amely mérlegelés lefolytatására, mint azt a jelen ítélet 21. és 22. pontja felidézte, kizárólagos hatáskörrel rendelkezik –, hogy az alapeljárás tárgyát képező nyilatkozat a parlamenti képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek tekinthető-e, vagyis a jegyzőkönyv 8. cikkében biztosított mentelmi jog elismerése alapjául szolgáló érdemi feltételek teljesülnek-e.
- 38 Amennyiben e mérlegelés eredményeként e bíróság azt állapítaná meg, hogy ez a helyzet, csak annyit tehet, hogy levonja e mentelmi jog következményeit azáltal, hogy – mint az a jelen ítélet 27. pontjában megállapítást nyert – megszünteti az érintett európai parlamenti képviselő ellen indított eljárást (lásd a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 33. és 44. pontját). Ellenkező esetben viszont, mivel a mentelmi jog érdemi feltételei nem teljesülnek, az említett bíróságnak folytatnia kell az eljárást.
- 39 Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy még ha az Európai Parlament – mint az alapeljárásban – az érintett európai parlamenti képviselő kérelme alapján olyan határozatot is hozott, amely fenntartja e képviselő mentelmi jogát, az Európai Parlament eljárási szabályzata alapján meghozott e határozat kizárólag olyan véleménynek minősül, amelynek a nemzeti bíróságokkal szemben nincs semmilyen kötelező ereje, mivel a jegyzőkönyv nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely a nemzeti bíróságok kötelezettségévé tenné, hogy engedjék át az Európai Parlament számára az abban a kérdésben történő határozathozatalt, hogy fennállnak-e a jegyzőkönyv

8. cikkében meghatározott feltételek. Mint azt a Bíróság már megállapította, az a körülmény, hogy valamely tagállam jogszabályai az alapügyhöz hasonlóan védekezési eljárást biztosítanak a nemzeti parlament tagjainak, lehetővé téve e parlament számára, hogy beavatkozzék abban az esetben, ha a nemzeti bíróság nem ismerné el e mentelmi jogot, nem jelenti az Európai Parlament ugyanilyen hatáskörének elismerését az e tagállamból származó európai parlamenti képviselők vonatkozásában, mivel a jegyzőkönyv 8. cikke nem rendelkezik kifejezetten ilyen hatáskörrel, továbbá nem utal a nemzeti jogszabályokra (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 35–40. pontját).

40 Következésképpen, ellentétben azzal, amit az alapügy vádlottja a tárgyalás során állított, jöhet az Európai Parlament és a nemzeti bíróságok az európai intézmények és a nemzeti hatóságok közötti, az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében és a jegyzőkönyv 18. cikkében előírt jóhiszemű együttműködési kötelezettség értelmében kétségkívül kötelesek együttműködni a jegyzőkönyv rendelkezéseinek alkalmazását és értelmezését érintő konfliktusok elkerülése érdekében (a fent hivatkozott Marra-ügyben hozott ítélet 42. pontja), az uniós jog a kérdést előterjesztő bírósággal szemben nem támaszt semmilyen kötelezettséget a határozatainak indokolásával kapcsolatban arra az esetre, ha az EUMSZ 267. cikk alapján hozott jelen ítéletben nyújtott értelmezést figyelembe véve úgy döntene, hogy mellőzi az Európai Parlament által a jegyzőkönyv 8. cikkének a jelen ügy tényállására történő alkalmazásával kapcsolatos azon véleményt, amelyről tájékoztatták e bíróságot.

41 Az eddigiekre tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a jegyzőkönyv 8. cikkét akként kell értelmezni, hogy az európai parlamenti képviselő által az Európai Parlamenten kívül tett olyan nyilatkozat, amelynek következtében az e képviselő származása szerinti tagállamban hamis vád bűncselekménye miatt büntetőeljárás indult, csak akkor minősül a parlamenti képviselői feladatok ellátása során kifejtett, az e rendelkezés szerinti mentelmi jog hatálya alá tartozó véleménynek, ha e nyilatkozat olyan szubjektív értékelésnek számít, amely közvetlen és nyilvánvaló kapcsolatot mutat az ilyen feladatok ellátásával. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, hogy e feltételek az alapügyben teljesülnek-e.

A költségekről

- 42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EU-, az EUM- és az ESZAK-Szerződéshez csatolt, az Európai Unió kiváltóságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 8. cikkét akként kell értelmezni, hogy az európai parlamenti képviselő által az Európai Parlamenten kívül tett olyan nyilatkozat, amelynek következtében az e képviselő származása szerinti tagállamban hamis vád bűncselekménye miatt büntetőeljárás indult, csak akkor minősül a parlamenti képviselői feladatok ellátása során kifejtett, az e rendelkezés szerinti mentelmi jog hatálya alá tartozó véleménynek, ha e nyilatkozat olyan szubjektív értékelésnek számít, amely közvetlen és nyilvánvaló kapcsolatot mutat az ilyen feladatok ellátásával. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, hogy e feltételek az alapügyben teljesülnek-e.

Aláírások